

KIRJASTUSE OSAÜHINGU

» LOODUS «

PÕHIKIRI

KIRJASTUS OSAÜHING „LOODUS”

TARTU

1939

TALLINN

ARRH PT-2

KIRJASTUSE O./Ü. »LOODUS«

PÕHIKIRI

Vastu võetud osaühingu peakoosolekul 28. novembril 1938.

TARTU, 1939

6 15968716

A

ARHIIVKOGU

TARTU ÜLIKOGU
RAAMATUKOGU

TRU Raamatukogu

8 35456878

A - 91921
Majandusministeeriumi luba eelisosakapit. moodustamiseks

EESTI VABARIIK
MAJANDUSMINISTEERIUM

30. novembril 1938. a.

Nr. 11394

Tallinn

Ära kiri.

Kirjastus-osaühing „L o o d u s“,

T a r t u.

Vastuseks T|palvele 28. novembr. 1938. a. teatame, et Majandusministri eest ministri abi otsusega 30. novembrist 1938. a. on lubatud suurendada Teie põhikapitali Kr. 100.000.— eelisosakapitali moodustamise teel Teie peakoosolekul 28. novembril 1938. a. vastuvõetud alustel.

A. Kits,

(allkiri)

Üldosakonna direktor.

K. Maranik,

(allkiri)

Sekretär.

Kirjastuse osaühingu »Loodus« põhikiri.

I. Osaühingu eesmärk, õigused ja kohused.

§ 1. Kirjastuse osaühingu „Loodus“ ülesandeks on:

a) kirjastada ja levitada teaduslikke ja populaarteaduslikke töid, õpperaamatuid, ilukirjanduslikke ja kunstitöid nii Eestis kui välismaal;

b) välja anda albumeid, ajakirju ja ajalehti;

c) valmistada ja muretseda õppeabinõusid koolidele ning muuseumidele;

d) toimetada teaduslikku, eeskätt kodumaa uurimist, kas vahetult või teiste vastavate teaduslike asutiste või isikute kaudu, toetades viimaseid rahaliselt.

§ 2. Osaühingul on õigus omandada, rentida, pantida ja võõrandada kinnis- ja vallasvara, asutada trükikodasid, avada raamatukauplusi, osakondi, kontoreid, agentuure, pidada liikuvaid agente nii Eestis kui välismaal, osa võtta teistest ettevõtetest, asutada või rentida õppeabinõude töökodasid ja köitekodasid, avada ja ülal pidada koole ning kursusi, korraldada loenguid, jagada aupalku, auhindu ja stipendiume teaduse, kirjanduse ja trükitehnika alal ning toetada teisi rahvakultuurilisi ettevõtteid.

§ 3. Osaühingu tegevus käib üldiste osaühingute kohta Eestis kehtivate kui ka tulevikus kehtima pandavate seaduste ja määruste alla.

§ 4. Seadustes ja selles põhikirjas ettenähtud osaühingu avalikud aruanded ja teadaanded avaldatakse Riigi Teataja Lisas.

§ 5. Osaühingul on juriidilise isiku õigused ja oma nimega pitsat.

II. Osaühingu kapitalid, osatähed, osanikkude õigused ja kohused.

§ 6. Osaühingu põhikapital koosneb põhi- ja eelisosakapitalidest. Põhiosakapitaliks on 150.000 krooni, mis jaotatakse 3000 põhiosatäheks, igaüks 50 krooni. Osaühingu eelisosakapitaliks on 100.000 krooni, mis jaotatakse 2000 eeliosatäheks, igaüks 50 kr.

§ 7. Peakoosoleku otsusel ja Majandusministri loal võib osaühingu põhi- ja eelisosakapitali suurendada põhi- ja eeliosatähtede uute väljaannete teel. Uute väljaannete põhi- ja eeliosatähed on esialgselt välja antud põhi- ja eeliosatähtede nimelises hinnas, kuid põhiosatähtede omandajad peavad tasuma peale põhiosatähe nimihinna veel preemiana vähemalt nii suure summa, mis vastab osaühingu viimase bilansi järgi iga eelmiste väljaannete osatähtede kohta olevale tagavarakapitali summale. Sel teel preemiast saadud summad arvatakse tagavarakapitali juurde.

§ 8. Uute osatähtede eest sissemaksude tähtajad määrab kindlaks juhatus selle tingimusega, et kogu osatähtede väärtus oleks tasutud ühe aasta jooksul, arvates põhikirja vastava muudatuse registreerimisest.

§ 9. Uute põhi- ja eeliosatähtede väljaandmisel on endistel osanikkudel eesõigus neid omandada suhteliselt endiste osatähtede arvuga. Kui endised osanikud ei osta kõiki uusi osatähti määratud tähtajaks, avatakse osatähtede vabamüük.

§ 10. Osaühingu põhi- ja eeliosatähtedest on vähe-

malt 20% nimelised. Osatähed, nimelised ja nimetud, lõigatakse raamatust välja, märgitakse järjekorras numbritega ja antakse välja vähemalt kahe juhatuseliikme, raamatupidaja või laekahoidja allkirjadega ja osaühingu pitsatiga.

Mõlemat liiki nimetuid osatähti võib osaniku soovil kitsendamatult ümber kirjutada nimelisteks, samuti võib neid nimelisteks muudetud osatähti uuesti muuta nimetuteks. Nende osatähtede nimelisteks või uuesti nimetuteks muutmisel tuleb teatada kirjalikult osaühingu juhatusesele ühes osatähtede ettepanemisega märgete tegemiseks osaühingu raamatutesse. Juhatus on kohustatud osatähtede ümberkirjutamise teostama kuu aja jooksul, arvates teate saamisest.

§ 11. Iga osatähe juurde lisatakse kupongileht dividendi saamiseks kümne aasta jooksul. Kupongidele tähendatakse osatähe number ja aastaarvud järjekorras, eelisosatähtede kupongile ka kindlustatud dividendi %. On kümme aastat möödunud, siis antakse osatähtede omanikkudele samas korras uued kupongilehed järgmiseks kümneks aastaks.

§ 12. Eelisosanikkudel on eesõigus dividendi saamiseks osaühingu kasudest 10% suuruses esimeses järjekorras, s. o. enne tagavarakapitali, ühingu juhatuse ja teenijate lisatasusid ja peakoosoleku poolt muudeks otstarveteks määratavaid summasid. Kui jooksva aasta kasud seda ei võimalda, siis tasutakse puuduv osa järgnevate aastate kasudest.

§ 13. Eelisosanikkudel ei ole hääleõigust osaühingu asjade otsustamisel peakoosolekul ja neil ei ole õigust võtta osa osaühingu juhtivatest organitest. Kui eelisosanikkudel jäetakse eelisdividendi põhikirjas määratud suuruses kas osaliselt või täielikult välja maksmata ja kui saamata dividende ei tasuta ka järgneval aastal koos selle järgneva aasta eelisdividendiga, siis omanda-

vad hääleõiguseta eelisosanikud hääleõiguse arvates päevast, millal sellel aastal dividendid peakoosoleku otsuse järgi pidid välja makstama, ja kasutavad seda seni, kui tasumata dividendid pole neile välja makstud.

§ 14. Eelisosanikkudelt ei nõuta eelisosatähtede omandamisel lisamaksu tagavarakapitali täiendamiseks. Samuti ei ole neil õigust saada osaühingu osatähtede tagasiostmisel osa tagavarakapitalist. Eelisosatähtede tagasiostmine toimub peakoosoleku otsuse põhjal. Eelisosatähtede tagasiostmisel tasutakse eelisosanikkudele eelisosatähtede nimeline hind (Kr. 50.—) ja kui pole saadud § 12 alusel dividendi täiel määral, siis ka puuduv dividendi osa. Eelisosatähtede tagasiostmisest teatatakse kirjalikult eelisosanikkudele juhatusele teadaolevate aadresside järgi ja kuulutatakse avalikult. Teadaandes tähendatakse, millal, missuguse aja jooksul ja missuguse asutise kaudu tagasiostmine toimub.

§ 15. Kes tahab nimelise osatähe edasi anda teistele osanikkudele, teeb osatähele sellekohase pealkirja. Edasiandmisest teatatakse osaühingu juhatusele ühes osatähtede esitamisega märkimiseks osaühingu osanikkude raamatusse.

Osatähed peavad olema juhatuse poolt ümber kirjutatud uue omaniku nimele mitte hiljem kui 30 päeva jooksul pärast osatähtede esitamist.

Kes ajutisi kviitungeid või nimelisi osatähti soovib edasi anda kõrvalistele isikutele — mitte osanikkudele —, peab neid müüa pakkuma juhatuse kaudu. Juhatuse teatab sellest osanikkudele. Kui ühe kuu jooksul osanikkude hulgast osta soovijaid ei ole, siis võib osanik osatähti kõrvalistele isikutele edasi anda. Need osatähed peab uue omaniku nimele ümber kirjutatama ühe kuu jooksul peale edasiandmist.

Nimeta osatähed võivad üle minna käest kätte vormi täitmata ja nende omanikuks arvatakse see, kelle

käes need on, välja arvatud juhud, kui need osatähed on tühistatud kohtuotsuse põhjal.

§ 16. Osatähtede ja osatähti asendavate ajutiste kviitungite liikumise asjus börsil allub osaühing kõigile selle kohta kehtivaile kui ka edaspidi kehtima pandavaile seadustele, määrustele ja korraldustele.

§ 17. Kuponge ei või anda osatähtedest eraldi, välja arvatud möödunud ja jooksvate tähtaegadega kupongid, mille edasiandmisel ei nõuta edasiandepalikirja.

§ 18. Ajutiste kviitungite, nimeliste osatähtede või nende kupongide, välja arvatud möödunud ja jooksvate tähtaegade kupongid, kaotamisest tuleb kirjalikult teatada juhatusese ühes kaotatud kviitungite või osatähtede numbrite ülestähendamisega. Juhatus annab sellest kaotaja kulul avalikult teada.

Kui kuue kuu jooksul, kuulutamise päevast arvates, ei tule kaotatud kviitungite, osatähtede või kupongide kohta mingisuguseid teateid, siis antakse välja uued kviitungid, osatähed või kupongid endiste numbritega, märkusega, et need on välja antud kaotatute asemele.

Möödunud ja jooksvate tähtaegadega nimeliste osatähtede kupongide ja nimeta osatähtede kupongide kaotamise kohta ei võta juhatus vastu mingisuguseid teadaandeid, ja nimetatud kupongide väljaandmise tähtajal antakse dividendid välja kupongi omanikule. Uute kupongilehtede väljaandmise tähtajal nimeta osatähtedele antakse kupongilehed nimeta osatähtede omanikudele.

Nimeta osatähe kadumisel antakse isikule uus välja alles siis, kui osaühingu juhatusese esitatakse seadusejõusse astunud kohtuotsus selle kohta, et kohus hoiukorras on tühistanud esialgse osatähe.

Isik, kes soovib saada uue osatähe, kannab kõik selle valmistamisest tekkinud kulud.

§ 19. Kui ajutiste kviitungite või osatähtede omanik sureb või tema vara pannakse eestkostmise alla, siis alluvad eestkostjad teiste ajutiste kviitungite või osatähtede omanikkudega ühtviisi käesolevale põhikirjale.

§ 20. Lähedavad osaniku õigused kohtu, pärimise või muul teel teisele isikule, siis käsitatakse nende kohta kõiki käesoleva põhikirja määrusi.

§ 21. Tagavarakapitali kogutakse osaühingu kasu-dest, nagu see ette nähtud § 58 ja § 59.

III. Osaühingu juhatus, tema õigused ja kohused.

§ 22. Juhatus koosneb vähemalt kolmest liikmest-direktorist. Juhatus asukoht on Tartus.

Juhatuseliikmed-direktorid valitakse peakoosoleku poolt kolmeks aastaks. Esimesel kahel aastal lahkub üks juhatuseliige liisu kaudu. Pärast lahkuvad juhatuseliikmed ametivanuse järgi. Lahkunud juhatuseliiget võib tagasi valida.

Juhatuseliikme-direktori kohustetäitjaks selleks puhuks, kui keegi juhatuseliikmeist lahkub juhatusest enne valimise tähtaega või ajutiselt ära läheb oma kohalt, valib peakoosolek vähemalt kaks kandidaati. Peakoosolek võib ka juhatuselikandidaatidele anda juhatuseliikme õigused.

Ülesannete täitmisele asudes peab juhatuseliigedirektor ühingu kassasse deponeerima vähemalt 10 ühingu põhiosatähte, mis temale tagasi antakse peale tema ametis olemise aja viimase aruande kinnitamist peakoosoleku poolt.

§ 23. Igal aastal pärast korralist peakoosolekut valivad juhatuseliikmed eneste hulgast esimehe ja tema asemiku.

§ 24. Juhatuseliikmed võivad saada kas kindla palga või tasu puhaskasust või mõlemad tasud üheskoos,

peakoosoleku äranägemisel ja tema poolt kindlaksmääratud määrdul.

§ 25. Juhatus ajab osaühingu asju ja temal on määramise õigus kõigi osaühingu kapitalide kohta eelarve piires korraliku kaubamaja eeskujul; tema esineb osaühingu huvides kõigis riigi- ja omavalitsusasutistes ning kohtutes ja kõigi riigi- ja omavalitsusametnikkude, isikute, niisama ka kõigi eraasutiste ja äride ees. Temal on järgmised kohused:

1) osatähtede eest raha vastuvõtmine kviitungite vastu ja osatähtede väljaandmine pärast nende hinna täielikku tasumist;

2) raamatupidamise, kassa ja kirjatoimetamise sisseseadmine kaubandusliikude kommete järgi;

3) aastaaruande, bilansi, eelarve ja tegevuskava koostamine ja esitamine peakoosolekule;

4) osaühingu teenistuses vajaliste ja otsekohe juhatuse ees vastutavate isikute ametisse võtmine ja vallandamine, neile töö ja palga määramine, samuti kõikidele teistele ametnikkudele palga määramine;

5) vallasvara ost ja müük nii sularahas kui ka võlgu;

6) kinnis- ja vallasvarade, korterite, ladude, kontoorite ja teiste ruumide üürimine ja üürileandmine ning rentimine ja rendile andmine;

7) osaühingu varade üle valvamine, valitsemine ja kinnitamine;

8) vekslite ja teiste tähtjaliste kohustiste väljaandmine ja maksuks vastuvõtmine peakoosoleku poolt määratud piirides;

9) osaühingu nimele tulnud vekslite diskonteerimine;

10) tööde väljaandmine ja hankelepingute sõlmimine;

11) igasuguste lepingute tegemine osaühingu nimel;

12) igasuguste ehitiste püstitamine ja lammutamine;

13) volituste andmine isikutele, kes juhatuse või peakoosoleku poolt võetud teenistusse;

14) juhatuskirja koostamine asjaajajatele-direktoritele;

15) seaduslike aktide tegemine kinnisvarade omandamiseks, võõrandamiseks ja pantimiseks;

16) peakoosolekute kokkukutsumine ja tema otsuste täideviimine ning küsimuste ettevalmistamine, mis alluvad peakoosoleku otsustamisele;

17) üldse erandita kõigi osaühingusse puutuvate asjatoimetuste juhatamine ja korraldamine peakoosoleku poolt määratud piirides.

Juhatuses lähema tegevuskava, tema õiguste ja kohuste piiri määrab juhatuskirja, mille annab ja mida muudab peakoosolek.

§ 26. Juhatus annab kuludeks raha välja eelarvete järgi, mis peakoosolek iga aasta kinnitab. Peakoosolek määrab kindlaks, kui palju juhatus üle eelarve välja võib anda neil juhtudel, mis edasilükkamist ei kannata. Nende väljaandmistest otstarbekohasuse ja tagajärgede eest vastutab juhatus peakoosoleku ees. Igast seesugusest väljaandmisest peab juhatus lähemale peakoosolekule teada andma.

§ 27. Juhatuses koosolekuid peetakse tarviduse järgi. Koosolekud on otsusevõimelised, kui koos on peale esimehe pooled juhatuseliikmetest, kuid mitte vähem kui kolm juhatuseliiget. Juhatuses esimees ja liikmed võivad avaldada oma arvamust ja võtta otsuste tegemisest osa ka kirjalikult. Juhatuses otsused tehakse lihthäälteenamusega. Juhatuses koosolekute üle kirjutatakse protokollid.

Kui juhatuses esimees või mõni juhatuseliige ei nõustu juhatuses enamuse otsusega ja nõuab oma eriarvamuse protokollimist, siis ta ei vastuta juhatuses enamuse otsuse eest.

§ 28. Juhatuse korraldusse makstud rahasummad, kui need pole määratud rutuliselt väljaandmiseks, hoitakse rahaasutistes osaühingu nimel.

§ 29. Kogu kirj vahetus osaühingu asjades toimetatakse juhatuse nimel ühe direktori allkirjaga. Vekslid, võla- ja volikirjad, lepingud, ostukontrahid ja muud aktid peavad vähemalt kahe direktori poolt olema alla kirjutatud, kui selleks ei ole juhatuse poolt ühele direktorile üldvolikirja antud. Jooksvate arvete tšekkidele kirjutab alla üks direktor, ärijuht või laekahoidja, kes selleks juhatuse otsusega volitatud. Rahasummade, pakkide ja dokumentide kättesaamiseks postilt on küllalt ühe direktori, üldvoliniku või tema poolt volitatud isiku allkirjast osaühingu pitsati juurdelisamisega.

§ 30. Juhatus esindab osaühingut erilise volitusega. Samuti on juhatusel õigus volitada esimeest või mõnda juhatuseliiget või ka kõrvalist isikut ajama osaühingu asju kohtu- ja teiste riigi- ja omavalitsusasutiste, ametnikkude ja isikute, samuti ka kõikide eraasutiste ja isikute ees.

§ 31. Juhatus võib volitada esimeest või mõnda juhatuseliiget või asjaajajat-direktorit talitama enese asemel kõigil neil juhtudel, kus on tarvilik juhatuseliikmete ühine tegevus, välja arvatud allkirjad osatähtedel § 10 järgi. Juhatus on vastutav kõikide nende korralduste eest, mis need volinikud teevad sel ajal juhatuse poolt antud volituse piirides.

§ 32. Peakoosolek võib ise valida või volitada juhatust nimetama juhatuseliikmete või kõrvaliste isikute hulgast ühe või mitu asjaajajat-direktorit ja neile peakoosoleku heaksarvamise järgi tasu määrama. Juhatus annab asjaajajatele-direktoritele tegevuse juhtnõõrid. Asjaajajad-direktorid, kes juhatuse koosseisu ei kuulu, võtavad juhatuse koosolekutest ainult nõuandva häälega osa.

§ 33. Juhatuseliikmed täidavad oma kohuseid ja vastutavad üldiste seaduste ja määruste põhjal. Juhatuseliikmeid võib peakoosoleku määramist mööda ka enne ametiaja lõppu ametist tagandada.

IV. Osauhinu peakoosolek.

§ 34. Peakoosolekud on korralised ja erakorralised. Korralised peakoosolekud möödunud aasta tegevuse aruande ja bilansi, järgmise aasta eelarve ja töökava läbivaatamiseks ja kinnitamiseks, aga ühtlasi revisjonikomisjoni ja juhatuseliikmete valimiseks kutsutakse kokku juhatuse poolt iga aasta üks kord, mitte hiljem kui maikuus.

Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku juhatuse oma äranägemisel või osanikkude nõudmisel, kui nende põhiosatähed moodustavad vähemalt ühe kahekümnendiku põhiosakapitalist, või revisjonikomisjoni nõudmisel. Peakoosoleku kokkukutsumise nõudmisel tuleb täpselt tähendada arutusele võetavad küsimused. Juhatus peab peakoosoleku kokku kutsuma hiljemalt ühe kuu jooksul, arvates kokkukutsumise nõudmise esitamisest.

§ 35. Peakoosolek otsustab kõik küsimused, mis käesoleva põhikirja järgi osauhinu asjaajamise ja tegevuse kohta käivad. Tingimata tulevad tema otsustamisele:

a) juhatuse, revisjonikomisjoni ja likvideerimiskomisjoni liikmete ning asjaajajate-direktorite valimine ja vahetamine;

b) juhatusele antavate juhatuskirjade kinnitamine, täiendamine ja muutmine;

c) kulude eelarve ja möödunud aasta bilansi ning aruande läbivaatamine ja kinnitamine;

d) möödunud aasta kasude jaotamine ja põhikapitali suuruse muutmine, tagavarakapitali äratarvitamise, põhikirja muutmise ja osaühingu likvideerimise küsimuse otsustamine;

e) kinnisvarade omandamine, võõrandamine ja pantimine ning ettevõtete laiendamise otsustamine;

f) kõik küsimused, mille otsustamist peakoosoleku poolt juhatus või revisjonikomisjon peab tarvilikuks või mis käesoleva põhikirja põhjal ei allu juhatuse otsustamisele.

§ 36. Peakoosoleku kokkukutsumisest antakse avalikult teada mitte hiljem kui 14 päeva enne kokkukutsumise päeva. Teadaandes märgitakse täpselt ära:

a) peakoosoleku kokkukutsumise päev ja tund;

b) ruum, kus koosolekut kavatakse pidada, ja

c) otsustamisele tulevad küsimused.

Sellest eraldi kutsutakse nimeliste osatähtede omanikud peakoosolekule postiga saadetud kutsetähtede läbi juhatuse raamatuis tähendatud aadressidel.

§ 37. Juhatus poolt esitatud aruandeid ja ettepanekuid tuleb paljundada tarvilikul määral ja anda osaühingu asupaigas läbivaatamiseks osanikkudele nende nõudmisel vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut.

§ 38. Peakoosolekule läbivaatamiseks kuuluvad asjad esitatakse peakoosolekule juhatuse kaudu. Üksikud osanikud, kes soovivad teha peakoosolekule mingisugust ettepanekut, peavad esitama ettepaneku kirjalikult juhatusele mitte hiljem kui seitse päeva enne peakoosolekut. Kui ettepanek on tehtud osanikkude poolt, kellel on kokku põhiosatähti mitte vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitalist, siis juhatus on kohustatud edasi andma niisuguse ettepaneku lähemale peakoosolekule ühes oma arvamusega.

§ 39. Iga põhiosanik võib osa võtta peakoosolekust kas isiklikult või voliniku kaudu. Volinikuks võib olla

ainult põhiosanik, ühel isikul võib olla mitu volikirja. Peakoosolekul võtavad otsuse tegemisest osa põhiosanikud ja nende volinikud.

§ 40. Viis osatähte annavad ühe hääle, kuid üks osanik saab ühes volitustega kasutada hääli kõrgeimalt $\frac{1}{4}$ põhiosakapitalile vastavalt. Osanikud, kellel on vähem kui viis põhiosatähte, võivad ühineda häälte saamiseks.

§ 41. Nimeliste põhiosatähtede omanikul on peakoosolekul hääleõigus ainult sel juhul, kui ta osatähed on sisse kirjutatud omaniku nimele osaühingu raamatusse vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut. Peakoosolekust osavõtmiseks ei nõuta nimeliste põhiosatähtede ettenäitamist.

Nimeta põhiosatähtede omanikul on peakoosolekul hääleõigus, kui osatähed esitatakse juhatusesele vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut ja kui need ei ole antud välja enne peakoosoleku lõppu.

Osatähtede asemel võib esitada ka tunnistused, mis saadud osatähtede hoiuleandmisel nii Eesti kui ka välismaa krediitdiasutistelt, mis märgitud osanikkude peakoosolekul ja lubatud Majandusministri poolt. Hoiutunnistustel peavad märgitud olema osatähtede numbrid.

§ 42. Osanikkudel, kes on juhatuse, revisjonikomisjoni või likvideerimiskomisjoni liikmed, pole hääleõigust isiklikult, voliniku kaudu kui ka teise volinikuna nii suguste küsimuste otsustamisel, mis puutuvad nende vastutusele võtmisse ja nende poolt allakirjutatud aruande kinnitamisesse.

Lepingu sõlmimisel osanikuga ei ole viimasel hääleõigust peakoosolekul selle lepingu asjas ei isiklikult, ei voliniku kaudu ega teise osaniku volinikuna.

§ 43. Jäävad osatähed paranduse või mõnel muul teel mitme isiku ühiseks omandiks, siis antakse hääle-

õigus peakoosolekul ainult ühele neist nende endi valikul.

Ametiasutised, riiklikud ettevõtted, seltskondlikud ja eraasutised, seltsid ja ühingud põhiosanikkudena võtavad osa peakoosolekuist seaduslike kude esindajate kaudu.

§ 44. Juhatus koostab peakoosolekust osa võtma õigustatud mõlemat liiki osanikkude nimekirja, märkides sinna osatähtede numbrid, ja asetab selle nimekirja nähtavale kohale juhatus ruumides vähemalt neli päeva enne peakoosolekut.

§ 45. Revisjonikomisjon vaatab läbi juhatus koostatud nimekirja (§ 44) enne peakoosoleku avamist; kui aga osanikud, kellel kokku osatähti mitte vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitalist, seda nõuavad, tuleb tähendatud nimekiri läbi vaadata ka koosolekul. Läbivaatamist korraldavad sel korral osanikkude seast valitud isikud, mitte vähem kui kolm. Nende hulgas peab olema vähemalt üks sellest osanikkude grupid, kes nõudis nimekirja läbivaatamist.

§ 46. Peakoosoleku avab juhatus esimees või abiesimees. Pärast koosoleku avamist valivad hääleõiguslikud osanikud endi seast koosoleku juhataja. Peakoosoleku juhatajal pole õigust edasi lükata esitatud asjade arutamist oma heaksarvamise järgi.

§ 47. Peakoosolekud on otsusevõimelised, kui koosolekule ilmunud põhiosanikkude või nende volinikkude läbi on esindatud mitte vähem kui $\frac{1}{4}$ põhiosakapitalist.

Ettevõtte laiendamise, põhikapitali suuruse muutmise, põhikirja muutmise ja osaühingu likvideerimise küsimuste otsustamiseks ja tagavarakapitali tarvitamiseks on vajalik, et oleks esindatud mitte vähem kui $\frac{1}{2}$ põhikapitalist.

§ 48. Peakoosolekul otsustatakse küsimused $\frac{3}{4}$ häälteenamusega, välja arvatud küsimused, mis tähen-

datud Aktsiaseltside kohta käivate seaduste täiendamise seaduses (RT 1937, 90, 739), millised otsustatakse selles seaduses ettenähtud korras.

§ 49. Kui peakoosolekule kokkutulnud osanikud või nende volinikud ei esinda niisugust osa põhikapitalist, mille juures peakoosolek oleks otsusevõimeline, või kui asjade otsustamisel peakoosolekul ei ole põhikirjas ettenähtud häälteenamust, siis hiljemalt nelja päeva jooksul § 36 ettenähtud korras kuulutatakse välja teistkordne peakoosolek, mis kutsutakse kokku mitte varem kui 14 päeva pärast kuulutamise päevast arvates.

Teistkordne peakoosolek on otsusevõimeline kokkutulnud osanikkude või nende volinikkude poolt esindatud põhikapitali suurusest olenemata, välja arvatud juhud, mis tähendatud Aktsiaseltside kohta käivate seaduste täiendamise seaduses (RT 1937, 90, 739), mis otsustatakse selles seaduses ettenähtud korras. Juhatus on kohustatud teatama seda osanikkudele teistkordse peakoosoleku kutses.

Sellel koosolekul võib võtta arutamisele ja otsustamisele ainult neid küsimusi, mis olid eelmise mitteamtsusevõimelise koosoleku päevakorras või mis jäid otsustamata eelmisel koosolekul, kusjuures need küsimused otsustatakse nüüd lihthäälteenamusega.

§ 50. Peakoosolekul toimub hääletamine kinniselt, kui selleks avaldab soovi kas või üksainus hääleõigulik osanik. Kinnisel hääletamisel toimetatakse juhatuse, revisjonikomisjoni ja likvideerimiskomisjoni liikmete valimist ja tagandamist ja otsustatakse nende vastutuselevõtmise küsimusi.

§ 51. Peakoosolekul tehtud otsused on kohuslikud kõikidele osanikkudele, ka koosolekult puudunuile.

§ 52. Peakoosoleku otsustamisel ja läbivaatamisel olnud asjade kohta kirjutatakse protokoll. Otsuste üles-

tähendamisel märgitakse juurde, missuguse häälteenamusega otsused on tehtud ja missugused eriarvamused avaldatud. Protokolli kirjutab isik, kelle koosoleku juhataja kutsub selleks osanikkude või kõrvaliste isikute hulgast.

Protokolli tunnistavad oma allkirjaga õigeks koosoleku juhataja, niisama ka teised osanikud, nende soovi mööda, mitte vähem kui kolm isikut.

V. Aruandmine osaühingu tegevusest, kasu jaotamine ja dividendi väljajagamine.

§ 53. Osaühingu aruandeaastaks on kalendriaasta.

§ 54. Korralisele peakoosolekule ettepanemiseks ja läbivaatamiseks koostab juhatus igal aastal täieliku aruande seltsi tegevuse kohta, mis sisaldab tulude ja kulude arve ning kõigi summade bilansi. Aruande- ja bilansilehed jagatakse välja ühingu juhatuse kontoris kõigile osanikkudele, kes soovivad, vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut.

§ 55. Aruandes peavad olema järgmised üksikasjalised peaosad:

1) põhikapitali seisukord, näidatud eraldi põhi- ja eraldi eelisosakapitalid, samuti ka tagavarakapitali ning varanduse väärtuste kustutamise kapitali seisukord;

2) üldsissetulekute ja -väljaminekute arve aruandeaasta kohta;

3) arve osaühingu kinnis- ja vallasvara ja tagavarade kohta;

4) arve osaühingu teenijate palkade ja muude juhatuskulude kohta;

5) võlgade arve, mis osaühingul saada teistelt isikutelt ja mis temal maksta teistele;

6) kasude ja kahjude arve;

7) puhaskasu arve ja ettepanek selle jaotamiseks.

§ 56. Osauhinu iga-aastase aruande ja bilansi revideerimiseks valitakse eelseisvaks aastaks revisjonikomisjon, mis koosneb vähemalt kolmest põhiosanikust, kes pole juhatuse koosseisus ega ole osauhinu teenistuses.

Osanikud, kes esindavad $\frac{1}{5}$ osa kõigist peakoosolekul ilmunud põhiosatähtedest, võivad valida ühe revisjonikomisjoni liikme, sel juhul nad ei saa aga osa võtta enam teiste revisjonikomisjoni liikmete valimisest. Juhatuseliikmeid ja asjaajajaid-direktoreid ei või pärast ametist lahkumist valida revisjonikomisjoni liikmeks kahe aasta jooksul. Revisjonikomisjon võib kutsuda peakoosoleku loaga oma tegevuse juurde asjatundjaid.

Revisjonikomisjon on kohustatud läbi vaatama mitte hiljem kui kaks nädalat enne peakoosolekut kassa ja kapitalid ning kõik aruandesse ja raamatute bilanssi puutuvad arved, dokumendid ja üldse revideerima osauhinu tegevust.

Pärast aruande ja bilansi revideerimist teatab revisjonikomisjon oma otsuse nende kohta juhatusele, kes esitab selle peakoosolekule ühes seletustega revisjonikomisjoni poolt tehtud märkuste kohta.

Revisjonikomisjonil on õigus üle vaadata ja revideerida koha peal kõiki osauhinu varasid ja aasta jooksul teostatud töid ja tehtud kulusid. Nende ülesannete täitmise võimaldamiseks on juhatuse kohustatud andma komisjonile kõik tarvilised abinõud.

Revisjonikomisjonile esitatakse eelläbivaatamiseks eelarve ja tegevuskava alanud aasta kohta ning kantakse ette siis juhatuse poolt ühes revisjonikomisjoni arvamiselega peakoosolekule.

Revisjonikomisjon võib nõuda juhatuselt, kui ta seda tarvilikuks peab, erakorralise peakoosoleku kokkukutsumist.

Revisjonikomisjon peab koostama oma koosolekute kohta üksikasjalised protokollid, kusjuures neisse protokollidesse tuleb kanda kõik arutusel olnud asjad ja üksikute liikmete poolt avaldatud eriarvamused.

Revisjonikomisjoni protokollid, kõik aruanded ja otsused esitab juhatus ühes oma seletustega läbivaatamiseks järgmisele peakoosolekule.

§ 57. Pärast peakoosoleku poolt kinnitamist saadetakse aruanne ühes bilansiga avaldamiseks Riigi Teatajas, seaduses ettenähtud korras.

§ 58. Pärast aruande kinnitamist määratakse puhaskasust, s. o. summast, mis jääb üle pärast kõikide kulude ja kahjude katmist, tarvilik summa eelisdividendi maksamiseks § 12 ettenähtud korras ja vähemalt 5% tagavarakapitaliks. Ülejääv summa, kui sellest on maha arvatud tasurahad juhatusesele ja osaühingu teenijatele ning toetussummad, jääb peakoosoleku jaotada ja dividendiks osanikkudele.

§ 59. Tagavarakapitali suurendamine on kohustuslik seni, kuni see moodustab osaühingu põhikapitalist ühe kolmandiku. Suurendamist uuendatakse, kui tagavarakapital või osa sellest ära tarvitatakse.

§ 60. Osaühingu peakoosoleku otsusel või kinnitusel võib osaühingu kasust moodustada erikapitale ja -fonde, mille otstarve ei ole vastuolus seadustega.

§ 61. Tagavarakapitali tarvitamist otsustab peakoosolek.

Tagavarakapital määratakse ainult ettenägemata kulude katteks.

§ 62. Dividendi väljaandmise aja ja koha annab juhatus teada avalikult.

§ 63. Kümne aasta jooksul väljanõudmata dividend langeb osaühingu omandiks. Dividendisummade pealt, mis õigel ajal pole välja võetud, ei maksta protsente.

VI. Osäüingu vastutus ja tegevuse lõpetamine.

§ 64. Osäühing vastutab temale kuuluva vara piirides. Seepärast iga osanik vastutab osäüingu ettevõtte nurjumiste või osäüingu vastu tekkinud nõudmiste puhul ainult oma sissemaksuga, mis juba saanud osäüingu omandiks. Peale selle ei nõuta osanikkudelt osäüingu asjades mingisugust isiklikku vastutust ega täiendavat maksu.

§ 65. Osäüingu tegevuse tähtaeg ei ole kindlaks määratud. Osäüingu tegevuse lõpetamine võib toimuda peakoosoleku otsuse põhjal järgmistel põhjustel:

1) kui asjade käigu järgi tunnistatakse tarvilikuks osäüingu lõpetamine;

2) kui bilansi järgi selgub $\frac{1}{2}$ põhikapitali kaotus ja osanikud ei kata seda aasta jooksul pärast aruande kinnitamist, milles ilmnes põhikapitali kaotus.

Kui $\frac{1}{2}$ põhikapitali kaotuse korral osanikkude enamus avaldab soovi katta kaotust ja mõni osanikkudest ei tasu osamakse täiendavat summat selles paragrahvis nimetatud tähtaja jooksul, siis tunnistatakse need osatähted hävitatuks ning sellest teatatakse avalikult; nende osatähtede asemel valmistatakse samade numbrite all uued osatähted, mis osäüingu juhatus ära müüb. Nimetatud uute osatähtede müügisummast, millest maha arvatud müügi- ja kuulutusekulud, võetakse põhikapitali täiendamiseks peakoosoleku poolt määratud summa, kuna ülejäänud summa antakse hävitatud osatähtede omanikule.

§ 66. Osäüingu lõpetamise korral valib peakoosolek vähemalt kolmeliikmelise likvideerimiskomisjoni, määrab Majandusministri kinnitamisel komisjoni asukohta ja ühingu asjade likvideerimise korra. Likvideerimiskomisjoni asukohta võib peakoosoleku otsust mööda ja Majandusministri loaga muuta. Likvideeri-

miskomisjon võtab juhatusest asjaajamise vastu, kutsub kuulutuste ja kutsesedelite läbi kõik ühingu võlausaldajad kokku, tarvitab nende täielikuks rahuldamiseks kõiki abinõusid, realiseerib ühingu varanduse ja astub läbirääkimistesse ning kokkulepetesse kolmandate isikutega peakoosoleku otsust mööda. Võlausaldajatele väljamaksmiseks ja vaidlusnõudmiste täieliku rahuldamise kindlustamiseks määratud rahasummad annab likvideerimiskomisjon krediitiasutisse hoiule. Likvideerimisel jäävast summast rahuldatakse esimeses järjekorras eelisosanikud ja siis alles põhiosanikud. Oma tegevuse üle esitab likvideerimiskomisjon peakoosolekule aruanded viimase poolt kindlaksmääratud tähtaegade jooksul ja eraldi likvideerimise lõpul veel üldise aruande. Kui likvideerimise lõpetamise puhul kõik väljamaksmisele määratud summad võlausaldajatele nende ilmumata jäämise tõttu välja makstud pole, siis otsustab peakoosolek, kuhu need summad tuleb anda ja mis nendega teha, kui omanik neid enne tähtaja aegumise lõppu nõudma ei ilmu.

§ 67. Kui likvideerimiskomisjoni aruanne kinnitatud ja võlausaldajad rahuldatud, jaotatakse ülejäänud summa põhiosanikkude vahel proportsionaalselt osatähtede arvu järgi.

§ 68. Likvideerimise algusest kui ka lõpetamisest teatatakse Majandusministrile ühes järgnevate korralduste seletustega, esimesel korral juhatuse, teisel korral likvideerimiskomisjoni poolt; ühtlasi teatatakse sellest ka osanikkudele ja isikuile, kellesse puutuvad osatähtede ühingu asjad.

§ 69. Kõigil juhtudel, mis käesolevas põhikirjas pole ette nähtud, käib ühing osatähtede kohta kehtivate ja edaspidi väljaantavate seaduste ja määruste järgi.

Siseministri 10. detsembri 1938 otsusel on Kirjastus-
osaühisuse „Loodus“ põhikirja muudatus ja uus nimi
Kirjastus Osaühing „Loodus“ kantud Siseministeeriumi
üldosakonna ühingute, seltside ja nende liitude regist-
risse nr. T.-V. r. reg. 1559 all.

Tallinnas, 10. detsembril 1938.

Juriidiliste isikute büroo

juhataja E. A r o n.

Asjaaaja H. K a s k.